Aanbod

Onder ‘Aanbod’ tref je per land wat er aangeboden wordt op het gebied van loopbaanondersteuning. Hierbij wordt ingezoomd op de doelgroep van het aanbod, de instanties die hiervoor verantwoordelijk zijn en welke diensten zij aanbieden.

Hieronder vind je informatie over de volgende landen: Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, IJsland, Kroatië, Litouwen, Malta, Noord-Ierland, Noorwegen, Oostenrijk, Schotland, Spanje, Turkije, Vlaanderen en Zweden.

Laatst bijgewerkt: december 2023

Albanië

Tekst informatie volgt.

Bosnië en Herzegovina

Tekst informatie volgt.

Bulgarije

De loopbaanbegeleiding in Bulgarije is een samenhangend systeem waarin onderwijsinstellingen, hoger onderwijs, arbeidsmarktorganisaties en niet-gouvernementele organisaties gezamenlijk loopbaanondersteuning bieden aan jongeren en volwassenen.

Loopbaanbegeleiding binnen het primair en secundair onderwijs
Binnen het onderwijs wordt loopbaanbegeleiding voornamelijk verzorgd door pedagogisch adviseurs, die worden ondersteund door niet bekostigde instellingen. Ter versterking van deze ondersteuning is een netwerk van 29 centra voor loopbaanondersteuning (Центрове за кариерно ориентиране) opgezet en gefinancierd via het *Operational Programme Human Resources Development (2014–2020)*. Deze centra zijn gevestigd in de belangrijkste regionale centra van het land en bieden informatie en begeleiding gericht op ondersteuning bij de uitvoering van persoonlijke ontwikkelplannen en loopbaanplanning.

Loopbaanbegeleiding in het hoger onderwijs
In het hoger onderwijs zijn 52 universitaire centra voor loopbaanondersteuning (Университетски центрове за кариерно ориентиране) actief. Deze loopbaancentra ondersteunen studenten bij de overgang van opleiding naar arbeidsmarkt. Daarnaast stimuleren zij samenhang tussen opleiding en beroepspraktijk, het verbeteren van opleidingsprogramma's en het bieden van informatie over arbeidsmarktontwikkelingen in Bulgarije.

Loopbaanbegeleiding buiten het onderwijs (arbeidsmarkt)
Niet-gouvernementele organisaties spelen een actieve rol in het aanbieden van loopbaanbegeleiding via uiteenlopende projecten en online platforms die jongeren ondersteunen bij hun onderwijs- en loopbaankeuzes. Daarnaast zijn er 43 private centra voor informatie en loopbaanondersteuning rondom beroepsonderwijs (Частни центрове за кариерно ориентиране), die officieel erkend zijn door het Nationaal Agentschap voor Beroepsonderwijs en Training (NAVET).

Loopbaanbegeleiding voor werkenden, werkzoekenden en overige doelgroepen wordt aangeboden door het Nationaal Arbeidsbureau. Deze dienstverlening wordt uitgevoerd via een landelijk netwerk van 253 arbeidsbureaus (*Бюра по труда към Агенция по заетостта*) en 10 carrièrecentra (*Центрове за кариерно ориентиране*), die onder verantwoordelijkheid vallen van de regionale arbeidsdiensten.

Cyprus

De Diensten voor loopbaanbegeleiding en -educatie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur, Sport en Jeugd biedt niet alleen loopbaanondersteuning aan middelbare scholieren, maar ook aan het algemene publiek op persoonlijke basis. Dit wordt gedaan door gekwalificeerde loopbaanadviseurs (zie voor meer informatie 'Professionalisering').

De openbare diensten voor arbeidsvoorziening bieden informatie over baankansen en opleidingsmogelijkheden (voor meer informatie zie 'Arbeidsmarktinformatie').

De afdeling van arbeid van het Ministerie van Arbeid, Welvaart en Sociale Zekerheid biedt informatie over opleidingsmogelijkheden in Cyprus en Europa.

Het Cyprus Jeugdbestuur (*ONEK*) geven loopbaanondersteuning aan jongeren door hun jeugdinformatiecentra (KEPLI). Zie 'Technologie' voor meer informatie hierover.

Zie de websites van Cedefop en Euroguidance voor meer informatie over het systeem van loopbaanbegeleiding en leven lang ontwikkelen in Cyprus. Zie 'Toegankelijkheid' voor meer informatie.

Denemarken

Hieronder vind je de belangrijkste elementen in het Deense systeem van loopbaanbegeleiding. Voor een uitgebreid overzicht van loopbaanbegeleiding in de onderwijssector zie hier.

De gemeentelijke loopbaanbegeleidingsinstanties voor jongeren (*Den kommunale Ungeindsats)* bieden loopbaandiensten aan voor jongeren tot 25 jaar. Daarbij focussen ze op de transitie van verplicht onderwijs naar een vervolgopleiding of de arbeidsmarkt. In samenwerking met schooldirecteuren organiseren ze loopbaanactiviteiten op de scholen en dus dichtbij de studenten.

Study and Career Guidance Denmark (*Studyvalg Danmark*) is opgericht in 2018 als de nieuwe nationale organisatie voor loopbaanbegeleiding vanuit het Ministerie van Hoger Onderwijs en Wetenschap. De organisatie bestaat uit een hoofdkantoor en zeven regionale centra door het gehele land. Studyvalg Danmark biedt loopbaanbegeleiding aan voor jongeren en volwassenen gericht op de keuzes rondom hoger onderwijs en toekomstige carrièremogelijkheden. Studyvalg Danmark werkt samen met relevante partners op nationaal, regionaal en lokaal niveau om te zorgen voor samenhang en regelmatige uitwisselingen van kennis, ervaringen en good practices.

eGuidance (*eVejledning*) biedt individuele en persoonlijke loopbaanbegeleiding aan voor iedereen via verschillende digitale communicatiekanalen: chat, telefoon, email, webinars en sociale media. Zie ‘Technologie’ voor meer informatie over eGuidance.

Het nationale loopbaanbegeleidingsportaal the Education Guide (*UddannelsesGuiden*) is gericht op jongeren en volwassenen, zodat zij geïnformeerde keuzes kunnen maken over opleiding, training en hun loopbaan. Zie ‘Instrumenten en tools’ voor meer informatie hierover.

Duitsland

In de brochure ‘Lifelong Career Guidance and Counselling’ wordt de structuur en het aanbod van loopbaanondersteuning in Duitsland uitgebreid uitgelegd.

Ook kent Duitsland een landelijke portal, maar de deelstaten geven hun eigen invulling aan ondersteuning van een leven lang ontwikkelen. De portal kent een ondersteuningsfunctie rondom drie ‘persona’s’: baanverlies, vastlopen in je werk en herintreder. Daarnaast is de portal gestructureerd rondom de thema’s: weten waar (link naar portaals), weten wat (info) en weten hoe (geld). Het portaal kent mogelijkheden voor telefonisch en e-mailcontact.

De mogelijkheden rondom ondersteuning van leven lang ontwikkelen verschillen enorm tussen de deelstaten. Een goed voorbeeld is de adviesdienst in Nordrhein-Westfalen, waar iedere burger begeleiding kan vragen wanneer hij of zij een hulpvraag heeft. Deze begeleiding wordt

tot negen sessies gefinancierd.

In de verkenning ‘Loopbaanondersteuning rondom scholingsportals en leerbudgetten’ staat op pagina 5 en 6 een overzicht met scholingsportals voor Duitsland:

Engeland

Informatie volgt.

Estland

In het onderwijssysteem is loopbaanbegeleiding onderdeel van jeugdwerk en formeel onderwijs. Het ontwikkelen van algemene vaardigheden, waaronder het leren managen van je eigen carrière, komt terug in alle onderwijsniveaus. Kinderen en jongeren beginnen het onderwijs, de baan van hun ouders, het concept van werken en de arbeidsmarkt te ontdekken. Daarnaast worden ze ondersteund in het ontwikkelen van skills, zoals cognitieve en sociale vaardigheden, die essentieel zijn in onderwijs, de arbeidsmarkt en de samenleving.

De publieke arbeidsmarktvoorziening in Estland is het Estonian Unemployment Insurance Fund *(Eesti Töötukassa)*. *Voor werkloze personen bieden zij gratis* arbeidsmarktmaatregelen aan, waaronder loopbaaninformatie, loopbaanadvies en het betalen van uitkeringen.

Finland

In Finland wordt informatie, begeleiding en advies aangeboden door verschillende aanbieders: Naast publieke diensten bieden ook private diensten aanbieders begeleiding aan.

Begeleiding binnen het onderwijs
Leerlingen en studenten hebben een wettelijk recht op begeleiding. De begeleiding bestaat uit individuele, groeps- en klassikale sessies, vaak gericht op het kennismaken en vertrouwd raken met het beroepsleven. Afhankelijk van het onderwijsniveau wordt begeleiding verzorgd door onder andere mentoren, docenten, studiebegeleiders, loopbaancoaches en andere gespecialiseerde medewerkers.

Sinds de verlenging van de leerplicht, waarbij de minimumleeftijd voor schoolvertalers is verhoogd naar 18 jaar, is het belang van loopbaanbelgeleiding verder toegenomen. Aanbieders van onderwijs en de gemeente van de leerling zijn verantwoordelijk voor het bieden van begeleiding en het handhaven van de leerplicht. Om het onderwijs en de arbeidsmarkt nog

nadrukkelijker met elkaar te verbinden is er in Finland een scholingsvoucher waarmee inwoners na het afstuderen recht hebben op 60 uur aan bijscholing.

Begeleiding aan jongeren
De jongerensector biedt ook loopbaanbegeleiding voor jongeren.Het doel is om gespecialiseerde informatie, begeleiding en advies te geven over verschillende onderwerpen en situaties in het leven van jongeren. Onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere zelfstandigheid en het welzijn van jongeren. De diensten zijn in de eerste plaats dus gericht op de ondersteuningsbehoeften van de jongeren zelf, maar ook ouders en verzorgers worden begeleid. De ondersteuning wordt verleend door gemeenten en verschillende organisaties. Jongereninformatiecentra of -punten (lokaal en regionaal) maken tegenwoordig meer en meer deel uit van de *One-stop Guidancecentra* (*Ohjaamo* (https://ohjaamot.fi/en/etusivu) die zich richten op het begeleiden van jongeren met werk- en studiekwesties. Gemeenten maken steeds meer gebruik van sociale media tools en platforms om tegemoet te komen aan de informatie- en begeleidingsbehoeften van jongeren.

Begeleiding aan volwassenen
De openbare diensten voor arbeidsvoorziening worden aangeboden door psychologen gespecialiseerd in loopbaanbegeleiding en andere experts. Deze diensten worden vooral aangeboden aan werklozen en werkende jongeren en volwassen die geen onderwijs of opleiding volgen. Het doel is om de toegang tot en integratie op de arbeidsmarkt te ondersteunen. Zij bieden trainingen, werk ‘try-outs’, re-integratie, taalprogramma’s voor migranten aan en nog veel meer.

Zie hier voor meer informatie over levenslange loopbaanbegeleiding in Finland.

Frankrijk

Op nationaal en regionaal niveau wordt loopbaanondersteuning aangeboden. Op nationaal niveau houdt de overheid zich bezig met beleid rondom loopbaanondersteuning ten aanzien van studenten op scholen en universiteiten. Op regionaal niveau coördineren de dertien regio’s voor loopbaanondersteuning de activiteiten van andere instanties op het gebied van loopbaanondersteuning, de professionele ontwikkeling (*conseil en évolution professionelle*) en de erkenning van eerder verworven competenties (*validation des acquis d’expérience*).

Georgië

Tekst informatie volgt.

Griekenland

Informatie volgt.

Hongarije

Scholieren in het basis- en voortgezet onderwijs krijgen loopbaanbegeleiding op school. Dat is geen apart vak, maar valt onder ‘life management’ en praktische vaardigheden. De pedagogische professionele diensten en de kamers van koophandel bieden ook loopbaanbegeleiding aan in het primair onderwijs. De meeste instellingen voor hoger onderwijs hebben loopbaancentra en grotere instellingen organiseren cursussen of opleidingen op het gebied van loopbaanpaden.

De arbeidsafdelingen van de regionale overheidskantoren bieden verschillende diensten aan voor zowel werknemers als werkzoekenden, waaronder arbeidsbemiddeling, beroepskeuzevoorlichting, loopbaanbegeleiding, psychologische begeleiding en informatieverstrekking over scholingsmogelijkheden.

In 1994 is er een netwerk van informatiecentra voor werkgelegenheid (FIT) opgericht. Zij bieden verschillende vormen van ondersteuning aan, zoals films en informatie over beroepen.

In 2015 werd een netwerk van 44 beroepsopleidingscentra opgericht. De beroepsopleidingscentra verstrekken informatie over de opleidingen van de aangesloten onderwijsinstellingen en over de scholingsmogelijkheden binnen het volwassenenonderwijs.

Pedagogische professionele diensten, de kamers van koophandel, de overheidsdiensten en de beroepsopleidingscentra werken vaak samen op regionaal niveau om onderwijsinstellingen te ondersteunen bij loopbaanbegeleiding.

Ierland

Het aanbod van begeleidingsdiensten in Ierland is divers en omvat loopbaanbegeleiding, onderwijsadvies en persoonlijke ontwikkeling. Deze diensten worden aangeboden door scholen, universiteiten, arbeidsbureaus en particuliere organisaties. Er zijn ook specifieke programma's voor jongeren, werkzoekenden en volwassenen die zich willen omscholen.

Scholen en universiteiten bieden loopbaanbegeleiding aan studenten om hen te helpen bij het kiezen van een studie of carrière.

Programma's zoals *Youthreach* bieden ondersteuning aan jongeren die vroegtijdig hun school

hebben verlaten.

Ijsland

Alle leerlingen en studenten hebben recht op loopbaanadvies als ze hier behoefte aan hebben. Verplicht onderwijs bestaat uit primair onderwijs en lager secundaire onderwijs (van zes tot zestien jaar). De meeste scholen hebben fulltime loopbaanadviseurs in dienst. Alle universiteiten hebben loopbaanadviseurs ook al zijn daartoe niet wettelijk verplicht.

Loopbaanondersteuning voor volwassenen is gegroeid. Werknemers kunnen loopbaanondersteuning krijgen bij volwassenen leercentra en sommige werkplekken bieden loopbaanondersteuning aan voor hun werknemers. De Directie Arbeid – die opereert onder het Ministerie van Industrieën en Innovatie - beheert negen openbare arbeidsbureaus voor werkzoekenden, waar ze toegang hebben tot loopbaanondersteuning.

Italië

Loopbaanbegeleiding wordt aangeboden in verschillende vormen:

- Begeleiding binnen het onderwijssysteem: Gericht op leerlingen van 14 tot 19 jaar en aangeboden door leraren en schoolbegeleiders. Deze begeleiding bestaat uit activiteiten die gericht zijn op het vergroten van zelfkennis over persoonlijke vaardigheden, houding en verwachtingen. In deze context ondersteunt loopbaanbegeleiding ook het formuleren van persoonlijke doelen binnen het onderwijs en het beroepsleven. Volgens de nationale wet nr. 107/2015 moeten middelbare scholen in alle thematische richtingen (van gymnasia tot beroepsopleidingen) school-naar-werk-trajecten aanbieden om een soepelere overgang naar de arbeidsmarkt te stimuleren. Deze trajecten zijn bedoeld als begeleidingsinstrument voor leerlingen, zodat zij kennis kunnen maken met verschillende werkgerichte contexten en zo de juiste opleidingsmogelijkheden kunnen kiezen.

- Begeleiding in het hoger onderwijs: De meeste universiteiten beschikken over loopbaanbegeleidingsbureaus die studenten ondersteunen bij het kiezen van de meest geschikte opleidingsroute en bij het verkrijgen van een algemeen beeld van trends op de arbeidsmarkt en bijbehorende werkmogelijkheden. Sommige universiteiten bieden ook informatie over hun opleidingsaanbod via job- en carrièredagen of via open dagen.

- Loopbaanbegeleiding binnen het werkgelegenheidssysteem wordt voornamelijk uitgevoerd door de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (PES), beheerd door de regio’s. De PES bieden een scala aan activiteiten, variërend van informatiediensten, begeleiding en advies tot ondersteuning bij het zoeken naar werk en/of plaatsing (zoals stages en leerwerkplekken). Alle

diensten worden aangeboden op basis van de specifieke behoeften van de gebruiker.

Om een breder en jonger publiek te bereiken, zijn er recentelijk webgebaseerde platforms en databanken ontwikkeld door MIUR (Ministerie van Onderwijs, Universiteit en Onderzoek), MLPS (Ministerie van Arbeid en Sociale Zaken), regionale autoriteiten en autonome provincies, universiteiten (bijvoorbeeld het interuniversitair consortium AlmaLaurea), werkgeversorganisaties, bilaterale instanties en kamers van koophandel. Sommige platforms bieden studenten informatie die nodig is om weloverwogen keuzes te maken op het gebied van onderwijs en opleiding, terwijl andere specifiek zijn ontworpen om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar af te stemmen.

Kroatië

In Kroatië wordt loopbaanbegeleiding aangeboden in de arbeidsmarkt- en onderwijssector.

Loopbaanbegeleiding in het primair en voortgezet onderwijs worden voornamelijk gegeven door niet-onderwijspersoneel, zoals pedagogen, psychologen, bibliotheekpersoneel en schoolleiders. In het hoger onderwijs wordt gewerkt aan de oprichting van nieuwe facultaire en universitaire loopbaancentra voor studenten en worden bestaande centra verder ontwikkeld. Deze centra bieden studenten psychologische begeleiding, informatie over het zoeken naar werk en trends op de arbeidsmarkt, netwerkactiviteiten met het bedrijfsleven en informatie over mobiliteit. In het volwassenenonderwijs wordt loopbaanondersteuning aangeboden in een aantal instellingen voor volwassenenonderwijs en -opleiding, zoals openbare open universiteiten.

Op de arbeidsmarkt bieden de Kroatische publieke dienst voor arbeidsbemiddeling (*Hrvatski Zavod Za Zapošljavanj* (*HZZ*)) en de centra voor levenslange loopbaanondersteuning (*Centar za informiranje i savjetovanje o karijeri* (*CISOK*)) voornamelijk loopbaanondersteuning aan. Loopbaanbegeleiding bestaat uit online begeleiding, brochures en verschillende type informatieactiviteiten voor groepen en workshops. Deze bieden advies op het zoeken en creëren van kansen op de arbeidsmarkt en verbeteren technieken voor het zoeken naar een baan. Gespecialiseerde loopbaanprofessionals - zoals psychologen en pedagogen die een vervolgopleiding hebben gehad op het gebied van loopbaanbegeleiding - training hebben gehad, verlenen loopbaanbegeleiding aan werklozen, werkzoekenden en studenten. Individuele begeleiding wordt geboden aan personen die een meer geïndividualiseerde aanpak nodig hebben, zoals mensen die moeite hebben met leren of risico lopen op sociale uitsluiting.

Letland

In Letland is loopbaanbegeleiding verdeeld tussen de onderwijs- en arbeidssector. Scholen, onder toezicht van het Ministerie van Onderwijs, zijn verantwoordelijk voor de begeleiding van

leerlingen. Het Staatsarbeidsbureau - afgekort tot SEA - (https://www.nva.gov.lv/en?new_lang=en), onder het Ministerie van Welzijn, biedt begeleiding aan werkzoekenden, werkenden en mensen die (opnieuw) willen studeren.

Loopbaanoriëntatie is geïntegreerd in het onderwijs vanaf de basisschool en wordt ondersteund met lesmaterialen en training, mede gefinancierd door ESF-projecten. Na afloop van deze projecten kunnen scholen zelf loopbaanbegeleiders betalen uit hun onderwijsbudget. Hogeronderwijsinstellingen zijn vrij om zelf te bepalen hoe ze loopbaandiensten aanbieden, zoals via jobbeurzen, workshops en persoonlijke begeleiding.

Het SEA biedt gratis loopbaanadvies vanaf 15 jaar, inclusief coaching, testen, omscholing en het opdoen van werkervaring. Online biedt het bureau informatie over de arbeidsmarkt en opleidingsmogelijkheden. Volwassenen kunnen daarnaast terecht bij een nationale databank voor leertrajecten (https://www.viaa.gov.lv/en), en bij particuliere aanbieders van loopbaandiensten, al zijn die meestal niet gratis.

Litouwen

In de onderwijssector wordt loopbaanbegeleiding aangeboden in het algemeen en in het beroepsonderwijs.

Op de arbeidsmarkt worden diensten voor loopbaanbegeleiding (informatie en advies) voor werkzoekenden (volwassenen en jongeren) verstrekt door arbeidsbemiddelingsbureaus en arbeidsbureaus voor jongeren.

Verenigingen en NGO’s voor mensen met een beperking of andere speciale onderwijsbehoeften bieden specifieke loopbaanondersteuning aan voor hun doelgroep. Welke diensten ze aanbieden varieert en hangt af van het type en de prioriteiten van elke NGO. Sommige organisaties bieden arbeidsbemiddeling en diverse opleidingsprogramma’s aan voor kwetsbare doelgroepen (waaronder mensen met een beperking). Denk hierbij aan het opbouwen van zelfvertrouwen en motivatie of het ontwikkelen van vaardigheden op het gebied van loopbaanplanning.

Luxemburg

Het aanbod van begeleidingsdiensten in Luxemburg wordt geleverd door verschillende instanties, waaronder onderwijsinstellingen, openbare arbeidsdiensten, sociale partners, en private en non-profitorganisaties. In 2017 werd het nationale begeleidingscentrum, *Maison de l’orientation*, officieel opgericht. Dit centrum fungeert als een coördinatiepunt voor begeleidingsdiensten en biedt een geïntegreerde benadering van educatieve en

beroepsgerichte begeleiding. Het centrum werkt samen met verschillende partners om een breed scala aan diensten aan te bieden, zoals loopbaanadvies, beroepskeuzevoorlichting en ondersteuning bij het vinden van werk.

Malta

Scholieren krijgen gedurende hun gehele schooltijd loopbaanondersteuning aangeboden binnen de het onderwijs. Gespecialiseerde loopbaanprofessionals werken samen met docenten. Binnen het schoolvak *Personal, Social and Career Development* wordt aandacht besteed aan loopbaanondersteuning.

Voor volwassenen biedt Malta's openbare dienst voor arbeidsvoorziening (Jobsplus) verschillende diensten aan. De belangrijkste taken van de organisatie zijn het verlenen van een openbare dienst voor arbeidsvoorziening en het opleiding van personen om hun vaardigheden voor het vinden van werk te verbeteren. Zij richten zich op werkgevers, werkzoekenden en werknemers. Hun aanbod bestaat uit het aanbieden van trainingen, sollicitatie mogelijkheden, informatie over het investeren in werknemers en advies van experts over loopbaankeuzes.

Montenegro

Informatie volgt.

Nederland

Met beleidsmaatregelen is loopbaanbegeleiding wettelijk verankerd in het curriculum van het vmbo en mbo. Zie 'Beleid & Organisatie' voor meer informatie.

Loopbaanbegeleiding uit de publieke sector wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het is voornamelijk gericht op jongeren en volwassenen in een kwetsbare positie.

De Nederlandse arbeidsmarkt is in transitie en vraagt om flexibele en veerkrachtige werknemers. Daarom wordt de landelijke ondersteuning voor loopbaanbegeleiding aangepast.

Op initiatief van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Ministerie van Economische Zaken worden in alle 35 arbeidsmarktregio's Werkcentra opgericht. De formele startdatum van de werkcentra is 1 januari 2026, maar in sommige regio's zijn de werkcentra al van start gegaan. Werkcentra zien

fysieke of digitale locaties waar werkzoekenden, werkenden en werkgevers terecht kunnen voor loopbaanvragen, loopbaanadvies, informatie over scholing en personeelsvraagstukken.

De Werkcentra zijn een laagdrempelige toegangspoort tot een netwerk van verschillende partners. Dit zijn zowel publieke als private partners zoals UWV, gemeenten, werkgeversorganisaties, vakbonden, SBB en onderwijsinstellingen.

Noord-Ierland

De *Northern Ireland Career Service* binnen het Departement voor Economie (*Department for Economy)* biedt loopbaanbegeleiding aan mensen van alle leeftijden om werkgelegenheid, onderwijs en trainingskansen te promoten.

Loopbaanprofessionals werken ook samen met docenten in scholen om loopbaanbegeleiding aan te bieden aan studenten van veertien tot negentien jaar. In Noord-Ierland is loopbaanonderwijs onderdeel van het curriculum voor alle gesubsidieerde scholen voor post-primair onderwijs. Instellingen voor vervolgonderwijs en hoger onderwijs bieden ook loopbaanondersteuning aan hun studenten.

Noord-Macedonië

Informatie volgt.

Noorwegen

Loopbaanondersteuning heeft in alle onderwijssectoren een plek. Men werkt vooral aan loopbaanbegeleiding in het secundair onderwijs. Het is voornamelijk van belang wanneer leerlingen een richting moeten kiezen in de bovenbouw en uiteraard bij de keuze voor een beroepsopleiding of een studie. In de onderbouw van het middelbaar onderwijs bestaat sinds 2008 het verplichte vak Onderwijskeuze (*Læreplan for utdanningsvalg på ungdomstrinnet*). Sinds 2015 is het vak een vast en bij de wet verplicht onderdeel van het curriculum. Daarnaast bestaat er een vak met het doel van beroepsonderwijs en -training (*In-Depth Study Project*). Hierbij plaatst men leerlingen voor een korte periode in een lokaal bedrijf. Hier volgen ze een kort trainingsprogramma en maken ze kennis met het beroep.

Voor universitaire studenten is er geen wettelijk recht op loopbaanbegeleiding. Toch bieden de meeste universiteiten dit wel aan binnen hun dienstverlening aan studenten. In alle provincies is er een loopbaanservicepunt dat volwassenen gratis toegang geeft.

De follow-up diensten (*Oppfølgingstjenesten* (OT)) zijn verantwoordelijk voor jongeren die geen opleiding of training volgen of werken (NEETs). Deze dienst biedt hulp aan jongeren totdat ze 21 worden door onderwijs- of trainingsmogelijkheden, banen of andere vormen van werkgelegenheid aan te bieden. Er wordt samengewerkt met provinciale, gemeentelijke en overheidsagentschappen die ook verantwoordelijk zijn voor jongeren.

De belangrijkste taak van de Noorse openbare dienst voor arbeidsvoorziening (NAV) is inzetbaarheid. Alle inwoners hebben recht op dienstverlening van het arbeidsbureau. Het NAV brengt de behoeftes van de inwoners in kaart, koppelt deze aan de arbeidsmarkt en biedt begeleiding bij de start op de arbeidsmarkt en bij herintreden.

Oostenrijk

In Oostenrijk hebben jongeren veel opties voor loopbaanbegeleiding, zowel binnen als buiten het onderwijssysteem. Binnen het onderwijs wordt loopbaanbegeleiding gegeven volgens het nationale IBOBB-concept (*Information, Beratung und Orientierung für Bildung und Beruf*). Loopbaanbegeleiding op scholen is gebaseerd op drie pilaren: (1) klassikale loopbaanbegeleiding, (2) individuele loopbaanbegeleiding door decanen en (3) *real-life* kennismaking met het werkveld door middel van stages en carrièrebeurzen om studenten de kans te geven om praktische ervaring op te doen. Buiten het onderwijssysteem kunnen studenten terecht bij een groot aantal personen en instanties (zoals de publieke arbeidsbureaus (*AMS*)). Jongerencoaching (*Jugendcoaching*) is een programma voor jongeren aan het einde van hun schoolperiode om hen te stimuleren een vervolgopleiding te gaan doen.

Op hoger onderwijsinstellingen bieden loopbaancentra loopbaanbegeleiding over beroepskeuze en helpen studenten en afgestudeerden bij het vinden van een baan.

De publieke arbeidsbureaus (*AMS*) bieden loopbaanbegeleiding voor mensen op de arbeidsmarkt. Volwassenen die van loopbaan veranderen krijgen ondersteuning en informatie over opleidings- en loopbaanmogelijkheden. Ook bieden de publieke arbeidsbureaus evenementen en workshops aan. Online loopbaanbegeleiding wordt aangeboden via e-mail en een chatfunctie.

Polen

Informatie volgt.

Portugal

Informatie volgt.

Roemenië

Studiebegeleiding en loopbaanadvies binnen het schoolsysteem hebben zich ontzettend snel ontwikkeld. In het primair en voorgezet onderwijs vindt begeleiding plaats in speciale schoolbegeleidingscentra of als een apart schoolvak voor loopbaanbegeleiding en persoonlijke ontwikkeling. Het curriculum is herzien op basis van een competentiegericht model, waarbij nieuwe schoolprogramma's zijn ontwikkeld voor de eerste drie jaar van de basisschool (*Persoonlijke Ontwikkeling*, vanaf het schooljaar 2012-2013), voor het beroepsonderwijs (*Begeleiding en Advies*, vanaf het schooljaar 2014-2015) en voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs (*Begeleiding en Persoonlijke Ontwikkeling*, vanaf het schooljaar 2017-2018). Eén begeleider ondersteunt minimaal 800 leerlingen (en 400 kleuters). (Begeleiding en Persoonlijke Ontwikkeling, vanaf het schooljaar 2017-2018). Eén begeleider ondersteunt minimaal 800 leerlingen (en 400 in het geval van kleuters).

De publieke werkgelegenheidsbureaus worden gecoördineerd door de Nationale Werkgelegenheidsdienst (NPES), onder het ministerie van Arbeid, Jeugd, Gezin en Sociale Solidariteit.

Alle universiteiten bieden loopbaan- en studiebegeleiding aan. De diensten lopen uiteen van individuele gesprekken, workshops, groepsbegeleiding en onderzoek naar vaardigheden en capaciteiten. Deze diensten zijn toegankelijk voor alle studenten. Een van de belangrijkste doelstellingen van deze diensten is het verminderen van het aantal studenten dat hun studie niet afrond.

Schotland

Skills Development Scotland (SDS) gebruikt een multi-channel approach voor alle leeftijden. Bij de drop-in centers, kun je letterlijk binnenvallen. Er is geen afspraak nodig. Maar ook via andere kanalen zijn zij bereikbaar. Ze hebben een telefonische helpdesk, e-mail, en een prijswinnende website: My World of Work. Ook sturen zij experts naar middelbare scholen om jongeren advies te geven over hun studie en carriere. Hierbij ondersteunen ze bij transitieperiodes zoals, schoolverlaten en het veranderen van baan.

SDS stelt een universeel aanbod beschikbaar en ook een ‘targeted’ aanbod, met bijvoorbeeld extra coaching of andere informatie. Deze is speciaal ontwikkeld voor bepaalde doelgroepen op

basis van leeftijd, kwetsbaarheid, en regionale context. Bijvoorbeeld ‘jongeren die uitvallen door zorgtaken’, ‘laaggeletterden’, en de ‘next step’ groep voor jongeren van 16-18 jaar.

Om in te schatten of iemand extra ondersteuning nodig heeft en in wat voor vorm, is de ‘needs-matrix’ ontwikkeld. Hierin wordt op basis van verschillende karakteristieken gekeken of er behoefte is aan extra ondersteuning, bijvoorbeeld door een handicap, mentale of psychische gezondheidsproblemen, of dat iemand een crimineel verleden heeft.

Servië

Primair onderwijs:
De activiteiten in het basisonderwijs zijn voornamelijk gericht op beroepsoriëntatie en helpen leerlingen in de laatste jaren van de basisschool bij het maken van keuzes over het vervolgonderwijs. Loopbaanbegeleiding in scholen wordt verzorgd door docenten, pedagogen en psychologen.

Voortgezet onderwijs:
In middelbare scholen wordt loopbaanondersteuning aangeboden via loopbaanbegeleidingsteams, die betrokken zijn bij het ontwikkelen van loopbaanmanagementvaardigheden van leerlingen.

Hoger onderwijs:
Universiteiten in Servië bieden loopbaanbegeleiding via loopbaancentra, die workshops, lezingen en trainingen aanbieden. Veel van deze centra bieden ook individuele begeleiding, zowel op locatie als online. Ze werken actief samen met het bedrijfsleven, organiseren stages en verstrekken informatie waarmee ze studenten ondersteunen bij hun loopbaanontwikkeling.

Jeugdsector:
Lokale jeugdcentra spelen een belangrijke rol in het verstrekken van loopbaaninformatie aan jongeren, vooral via Career Info Corners (CIC). Daarnaast zijn er verschillende loopbaancentra voor jonge werkzoekenden in 15 steden door heel Servië, die zijn ontwikkeld door projecten zoals “Your Job – Caritas” en “Job Info Center – Education to Employment“. Ook zijn er verschillende programma’s ontwikkeld die zich richten op het vergroten van de werkgelegenheid van jongeren uit kwetsbare groepen.

Werkgelegenheidssector:
De Nationale Werkgelegenheidsdienst (NES) biedt loopbaanondersteuning aan individuen via een netwerk van 34 kantoren in het hele land. Daarnaast zijn er 13 Centra voor Informatie en Professionele Ondersteuning (CIPS) opgericht in de grotere steden. Deze diensten kunnen niet alleen door werklozen worden gebruikt, maar ook door leerlingen van basisscholen en middelbare scholen, studenten en werkzoekenden.

Verder heeft de NES Centra voor Professionele Re-integratie en Werkgelegenheid van mensen

met een handicap opgezet. Begeleiders die werkzaam zijn bij de Nationale Werkgelegenheidsdienst bieden ook diensten met betrekking tot professionele ontwikkeling aan schoolgaande kinderen.

Slovenië

In Slovenië is loopbaanbegeleiding geïntegreerd in onderwijs en arbeidsmarkt. Jongeren krijgen begeleiding via schooldecanen. De begeleiding bestaat niet alleen uit het bieden van loopbaanadviezen, maar ook ondersteuning bij leerproblemen, talentontwikkeling en sociale vaardigheden. Buiten het schoolsysteem kunnen jongeren gratis advies krijgen bij de twaalf carrièrecentra van de Sloveense Dienst voor Werkgelegenheid. Euroguidance Slovenia ondersteunt dit proces met digitale tools voor begeleiders en leerlingen, zoals: *Kam in kako* (*waar en hoe*), een online ict-tool en een carrière planningstool voor 14-jarigen in het laatste jaar van het voortgezet onderwijs waarin loopbaanbaden in kaart gebracht worden. Daarnaast ontwikkelt het Instituut voor Beroepsonderwijs samen met de Sloveense Dienst voor Werkgelegenheid het portaal *Moja izbira* (*Mijn keuze*), dat jongeren helpt bij het verkennen van opleidings- en beroepsmogelijkheden.

Loopbaanbegeleiding in het hoger onderwijs wordt verzorgd door carrièrecentra aan universiteiten. Zij ondersteunen studenten en aankomende studenten met persoonlijke begeleiding, workshops, carrièrekampen, carrièrebeurzen, speed dates met werkgevers en hulp bij het zoeken naar vacatures. Daarnaast biedt het portaal Study in Slovenia een centraal informatiepunt over studeren, onderzoek, uitwisseling, cultuur, leven en administratieve procedures in Slovenië.

Voor volwassenen is de Sloveense Dienst voor Werkgelegenheid de belangrijkste aanbieder van loopbaanadvies en arbeidsmarkt gerelateerde diensten. De carrièrecentra worden gecoördineerd door Euroguidance Slovenia en bieden informatie die nodig is voor het plannen van onderwijs of werk, om individuen te helpen bij loopbaankeuzes. Daarnaast zijn er zeventien regionale centra voor volwasseneducatie, die advies geven aan individuen en instituten.

Slowakije

Loopbaanbegeleiding voor kinderen en jongeren

Loopbaanbegeleiding voor leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs wordt verzorgd door schooldecanen, schoolpsychologen (niet op alle scholen aanwezig) en andere specialisten en sociaalpedagogische medewerkers. Schooldecanen behandelen uiteenlopende onderwijskundige, psychologische, sociale en psychotherapeutische vraagstukken. Sinds september 2019 is er een nieuwe functie geïntroduceerd, namelijk: loopbaanbegeleider. In

vergelijking met de functie van schooldecaan is deze rol optioneel en is het aan het schoolbestuur of er een loopbaanbegeleider wordt aangesteld. Studiebegeleiders werken nauw samen met centra voor onderwijskundige en psychologische begeleiding en preventie *(Centrá poradenstva a prevencie).* Deze centra ondersteunen leerlingen bij het omgaan met veranderingen, zelfbewustzijn en verantwoord beslissen over hun onderwijs- en loopbaan middels psychologisch onderzoek en diagnostiek. Voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften zijn er aparte centra voor speciale onderwijsbegeleiding (*Špecializované centrá poradenstva a prevencie*). KomposyT.sk is een digitaal platform met overzicht van alle regionale centra voor begeleiding en preventie. Het platform geeft loopbaanbegeleiders geïntegreerde informatie om de ondersteuning te bevorderen, zoals: zelfbewustzijn spellen, diagnostiek, kennisdeling met leerling en ouders.

Loopbaanbegeleiding in het hoger onderwijs

Op hogenscholen is loopbaanbegeleiding wettelijk verplicht. De omvang en structuur van deze diensten verschillen per instelling. Sommige instellingen hebben gespecialiseerde loopbaancentra opgericht.

Loopbaanbegeleiding voor volwassenen

De publieke werkbemiddelingsdiensten, vertegenwoordigd door het Centraal Bureau voor Arbeid, Sociale Zaken en Gezinnen zijn de belangrijkste aanbieders van loopbaanbegeleiding voor zowel werkenden als werkzoekenden. Naast informatie en advies voor werkzoekenden bieden deze kantoren ook begeleiding aan kwetsbare groepen, zoals langdurig werklozen, jongeren onder 25 jaar en werkzoekenden met een beperking.

Spanje

Het Spaanse systeem voor loopbaanbegeleiding biedt in principe toegang tot loopbaandiensten ten aanzien van onderwijs en arbeidsmarkt voor alle burgers in iedere fase van hun leven.

Basis- en voortgezet onderwijs: In het laatste jaar van het verplichte voortgezet onderwijs (ESO) kunnen studenten kiezen tussen twee programma's: de ene is meer algemeen en academisch en de ander meer gericht op het beroepsonderwijs. Zo kunnen studenten goede geïnformeerde keuzes maken in hun leerweg aan het einde van het jaar en hebben ze meer kennis over de arbeidsmarkt.

Beroepsonderwijs: Alle studenten in het beroepsonderwijs brengen verplicht een deel van hun opleiding op een werkplek. Dit kan in de vorm van een stageplek of als onderdeel van een duaal programma. Beide opleidingsprogramma's bevatten vaste elementen in het curriculum, waaronder de verplichte modules 'Business and Entrepreneurship' en 'Training en Guidance'. Beide modules focussen voornamelijk op leven lang leren.

Hoger onderwijs: Publieke universiteiten in Spanje bieden studenteninformatiecentra en loopbaandiensten aan. Over het algemeen hebben private universiteiten ook loopbaandiensten.

Arbeidsmarkt: De publieke arbeidsvoorziening (*Servicio Publico de Empleo Estatal*) is een autonome instantie binnen het Ministerie van Werkgelegenheid, Migratie en Sociale Zekerheid. SEPE is verantwoordelijk voor arbeidsbeleid, informatie en begeleiding rondom arbeidszaken voor loopbaanbegeleiders.

Tsjechië

De verlening van loopbaanbegeleiding verschilt voornamelijk per doelgroep en wordt geregeld door verschillende wettelijke kaders.

Loopbaanbegeleiding in het regionale onderwijs

Op basisscholen, middelbare scholen en hogere beroepsscholen (regionaal onderwijs) is de directeur wettelijk verplicht om een schoolbegeleidingscentrum (ŠPP) op te richten. De minimale verplichte bezetting van dit centrum omvat een schoolpreventiemethodoloog en een onderwijsadviseur. Indien beschikbaar kunnen ook andere specialisten worden betrokken, zoals schoolpsychologen, orthopedagogen of sociaal pedagogen. Loopbaanbegeleiding maakt deel uit van de taak van de onderwijsadviseur, die leerlingen en hun wettelijke vertegenwoordigers ondersteunt bij het maken van hun eerste loopbaankeuze. Scholen, hun leerlingen en hun ouders kunnen daarnaast gebruikmaken van de diensten van onderwijsadviescentra (pedagogisch-psychologische adviescentra, centra voor speciaal onderwijs) en van het Informatie- en Adviescentrum voor Loopbaankeuze en -verandering van het Arbeidsbureau van Tsjechië.

Loopbaanbegeleiding in het hoger onderwijs

Volgens de Wet op het Hoger Onderwijs zijn universiteiten verplicht om informatie- en adviesdiensten te bieden aan kandidaten, studenten en andere belangstellenden met betrekking tot hun studie en de arbeidsmarktpositie van afgestudeerden.

De universiteit bepaalt zelf op welke wijze deze diensten worden aangeboden binnen haar langetermijnplan.

Loopbaanbegeleiding binnen de openbare arbeidsbemiddeling

Het Arbeidsbureau van Tsjechië biedt loopbaanbegeleiding aan werkzoekenden en belangstellenden via gespecialiseerde centra, de zogeheten Informatie- en Adviescentra voor Loopbaankeuze en -verandering (IPS).

Deze centra bieden loopbaanbegeleiding aan jongeren en andere doelgroepen, werken samen met scholen, organiseren groepsbegeleiding voor de eerste loopbaankeuze en bieden

individuele consultaties aan leerlingen en hun wettelijke vertegenwoordigers.

Andere aanbieders van loopbaanbegeleiding

Loopbaanbegeleiding is een dynamisch ontwikkelend vakgebied waarbij verschillende non-profit- en niet-gouvernementele organisaties, regionale onderwijs- en loopbaancentra en andere instellingen betrokken zijn.

Het aantal, de omvang en het aanbod van diensten die deze organisaties leveren, worden echter niet systematisch geregistreerd.

Turkije

Voortgezet onderwijs
In het voortgezet onderwijs wordt loopbaanbegeleiding in ieder schooljaar aangeboden. De nadruk ligt voornamelijk op de overgang naar het hoger onderwijs. In klas 9 (de oriëntatieklas) krijgen leerlingen inzicht in studierichtingen. In klas 10 ligt de focus op verkenning en evalueren van vervolgopleidingen. In klas 11 en 12 worden leerlingen begeleid bij hun studiekeuze.

In het voortgezet onderwijs wordt loopbaanbegeleiding verzorgd door loopbaanbegeleiders én door mentoren/klassendocenten

Beroepsonderwijs
Binnen het beroepsonderwijs is loopbaanoriëntatie een gedeelde verantwoordelijkheid. Leerlingen worden in de leerjaren 8 tot en met 12 begeleid bij hun keuze voor vakgebieden en studierichtingen.

Hoger onderwijs
Veel universiteiten werken actief aan het versterken van loopbaanbegeleiding en psychologische ondersteuning voor studenten. Daarnaast bieden zij via speciale centra voor permanente educatie verschillende trainingen en cursussen aan voor volwassenen. Deze opleidingen helpen mensen om nieuwe vaardigheden te ontwikkelen of bestaande vaardigheden te verbeteren, zodat zij betere kansen hebben op de arbeidsmarkt of zich kunnen omscholen naar beroepen waar veel vraag naar is. De trainingen leiden vaak tot een certificaat.

Arbeidsmarkt
İŞKUR helpt mensen bij het vinden van werk en het kiezen van een beroep. Ze bieden arbeidsbemiddeling, loopbaanadvies en trainingen aan. Het doel is om mensen te helpen een baan te vinden die past bij hun opleiding, vaardigheden en wensen. Via een landelijk netwerk bieden loopbaanadviseurs ondersteuning aan werkzoekenden, werknemers, leerlingen en werkgevers. De dienstverlening richt zich op het matchen van kwalificaties en vaardigheden

met de vraag op de arbeidsmarkt.

Vlaanderen

Leerlingen in het primair en secundair onderwijs worden ondersteund bij het *leren* maken van een loopbaankeuze en maken kennis met de online tool ‘Mijn Loopbaan’, (Zie ook 'Instrumenten en Tools'). Het ministerie van Onderwijs organiseert samen met de Centra voor Leerlingbegeleiding (CLB’s) zgn. studie-informatiedagen (SID-in’s), events waarbij laatstejaars uit het voortgezet onderwijs kennismaken met het aanbod aan studie- en beroepsmogelijkheden. Centra voor volwasseneneducatie hebben ook een breed aanbod voor loopbaanbegeleiding en -oriëntatie.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) biedt werkenden en werkzoekenden:

- loopbaanbegeleiding d.m.v. loopbaancheques;
- outplacement; begeleiding bij (dreigend) ontslag;
- online loopbaanbegeleiding, coaching etc.

De VDAB richt zich op zowel persoonlijke loopbaanbegeleiding en op het begeleiden naar online tools om zelfstandig aan de slag te gaan. Daarnaast zijn er in heel Vlaanderen zogenaamde Leerwinkels. Hier kunnen jongeren en volwassenen gratis informatie en coaching krijgen bij het kiezen van een opleiding, vorming of onderwijs. Dit hoeven geen diplomagerichte trajecten te zijn.

Wales

Informatie volgt.

Wallonië

Informatie volgt.

Zweden

In Zweden wordt loopbaanbegeleiding aangeboden in het gehele onderwijssysteem. Ongeveer

2000 loopbaanbegeleiders zijn werkzaam op scholen. Veel van hen werken op meerdere scholen tegelijk. Loopbaanbegeleiding wordt zowel individueel als in groepen gegeven. Er zijn geen verplichte lessen, maar loopbaanbegeleiders geven lessen en informatiesessies.

Er zijn ongeveer vijftig hoger onderwijsinstellingen. Er zijn geen officiële statistieken beschikbaar over het aantal loopbaanprofessionals werkzaam op hoger onderwijsinstellingen, maar een schatting ligt rond de 700. Loopbaanbegeleiding wordt centraal georganiseerd op afdelingen of faculteiten en bij loopbaancentra.

De publieke arbeidsbureaus (*Arbetsförmeldingen*) bieden loopbaanbegeleiding aan jongeren, nieuwkomers in Zweden en mensen die buiten de arbeidsmarkt staan. Dit is geregeld in verschillende verordeningen. Ongeveer 340 gespecialiseerde loopbaanbegeleiders en 9000 niet-gespecialiseerde medewerkers bieden informatie en loopbaanadvies. Dit kan face-to-face op locatie, digitaal en telefonisch.

Lokale, regionale en nationale *career fairs* worden georganiseerd in verschillende delen van Zweden voor studenten die volgende stappen gaan maken in hun studie of werk. Individuele loopbaanbegeleiding wordt vaak aangeboden op deze evenementen.

Zwitserland

Tekst informatie volgt.

Medegefinancierd door de Europese Unie

De hier geuite ideeën en meningen komen echter uitsluitend voor rekening van de auteur(s) en geven niet noodzakelijkerwijs die van de Europese Unie of het Europese Uitvoerende Agentschap onderwijs en cultuur (EACEA) weer. Noch de Europese Unie, noch het EACEA kan ervoor aansprakelijk worden gesteld.